

Ètica contemporània

Codi: 100283

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500246 Filosofia	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Oriol Farrés Juste

Correu electrònic: Oriol.Farres@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Jordi Riba Miralles

Prerequisits

Cap

Objectius

Conèixer els principals corrents i autors que configuren el període dels segles XIX i XX pel que fa al pensament moral.

Participar activament en el desenvolupament dels continguts mitjançant intervencions orals dels estudiants

Competències

- Analitzar i sintetitzar els arguments centrals dels textos fonamentals de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Aplicar els coneixements de l'ètica als problemes morals de la societat, i valorar les implicacions sobre la condició humana dels canvis en el món de la tècnica contemporània.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Reconèixer les implicacions filosòfiques del coneixement científic
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els conceptes ètics centrals en els dilemes morals del present.
2. Assenyalar i resumir el contingut filosòfic comú a diverses manifestacions de diferents àmbits de la cultura.
3. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
4. Construir textos normativament correctes
5. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari
6. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants per a la pràctica professional.
7. Establir relacions entre ciència, filosofia, art, religió, política, etc.
8. Explicar la importància filosòfica de la ciència contemporània i el seu àmbit d'aplicació.
9. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics
10. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats
11. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
12. Justificar la validesa d'una posició ètica determinada, en el context dels problemes del món actual.
13. Jutjar l'impacte moral sobre l'ésser humà dels nous desenvolupaments tècnics.
14. Llegir comprensivament textos filosòfics bàsics.
15. Mantenir una conversa adequada al nivell de l'interlocutor.
16. Participar en debats sobre qüestions filosòfiques respectant les opinions dels altres participants
17. Ponderar la importància filosòfica dels diversos factors presents en els conflictes socials de l'actualitat.
18. Relacionar els elements i els factors propis de textos de la tradició filosòfica
19. Resumir els temes i els arguments exposats en un debat filosòfic clàssic.
20. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història de la filosofia.

Continguts

Part 1

1. La crisi filosòfica al segle XIX i els seus efectes en la filosofia pràctica
2. Els fonaments d'una moral individual: Schleiermacher, Kierkegaard, Schopenhauer
3. Les morals kontrakantianes: Guyau i Simmel, Kropotkin, Nietzsche
4. Les morals de la vida: Guyau, Simmel i Bergson

Part 2

1. El bé i la justícia en l'ètica contemporània
2. El bé en la comunitat
3. Les virtuts cíviques
4. Ètica postmoderna
5. Ètica aplicada

Metodologia

La metodologia del curs es basarà rigorosament en l'avaluació continuada i conjunta de l'assignatura. Per bé que aquesta assignatura compta amb un equip docent format per dos professors, la metodologia de cadascuna de les dues parts serà idèntica:

- 1) Es duran a terme lectures comprensives de textos estratègics de la temàtica de l'assignatura que s'hauran de preparar prèviament a les sessions de comentari establertes. Aquests textos es posaran a disposició de l'estudiant mitjançant el campus virtual una setmana abans de la classe dedicada a la discussió conjunta i comentari de text.
- 2) Es duran a terme explicacions teòriques dels punts clau del temari de l'assignatura per part dels professors de l'assignatura.
- 3) Els estudiants duran a terme exposicions orals en grup d'un dels aspectes del temari a escollir pels mateixos estudiants amb la supervisió del professor.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
classes, explicacions textos	45	1,8	2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 18, 19, 20
Tipus: Supervisades			
comentar, exposar textos	20	0,8	1, 5, 6, 8, 12, 13, 16, 17, 19
Tipus: Autònomes			
lectures comprensives de textos i altres escrits	70	2,8	9, 10, 13, 14, 15, 20

Avaluació

Part 1

Comentari de text d'un autor: Guyau o Simmel

Presentació a classe d'una problemàtica precisa

Part 2

Examen: comentari de text

Presentació a classe d'una problemàtica precisa

Atès que aquesta assignatura està dividida en dues parts els responsables de les quals són dos professors diferents, les proves avaluatives faran mitja aritmètica i correspondran, respectivament, al 50% de l'assignatura.

S'utilitzarà el campus virtual per tal de preparar les lectures que es comentaran a classe: la participació a classe serà un requisit per a presentar-se a les dues proves avaluatives de l'assignatura.

En la primera setmana del curs, es farà una presentació global de l'assignatura i es donaran a conèixer les dates dels exàmens.

Els alumnes que no superin l'aprovat en la mitja de les dues parts de l'assignatura s'hauran de presentar a la Reavaluació. Si no s'hi presenten, suspendran l'assignatura.

No Avaluable: els estudiants que no es presentin a cap prova avaluativa obtindran un "No Avaluable".

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen 1	25%	3,75	0,15	1, 2, 5, 6, 8, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 20
Examen 2	25%	3,75	0,15	1, 2, 5, 6, 8, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 20
Exposició oral 1	25%	3,75	0,15	3, 4, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 18, 20
Exposició oral 2	25%	3,75	0,15	3, 4, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 18, 20

Bibliografia

Lectures de la primera part:

Guyau, J-M. *Esquisse d'une morale sans obligation ni sanction*, Payot, Paris, 2012

Guyau, J-M. *Esbozo de una moral sin obligación ni sanción*, Descontrol, Barcelona, 2016.

Simmel, *La ley individual*, Paidós, Barcelona, 2005

Lectures complementaries

Schleiermacher, *Monólogos*, Anthropos, Barcelona

Kierkegaard, *Las obras del amor*, Sígueme, Salamanca

Lectures de la segona part:

- Agamben, G. (1998). *Homo sacer: el poder soberano y la nuda vida*. Valencia: Pre-textos.

- Arendt, H. (2012). *Eichmann en Jerusalén: un estudio sobre la banalidad del mal*. Barcelona: Lumen.

- Bauman, Z. (2009). *Ética posmoderna*. Madrid: Siglo XXI.

- Benhabib, S. (2006). *El Ser y el Otro en la ética contemporánea*. Barcelona: Gedisa.

- Dagger, R. (1997). *Civic Virtues*. Oxford: Oxford University Press.

- Dussel, E. (2002). *Ética de la liberación en la edad de la globalización y la exclusión*. Madrid: Trotta.

- Gracia, D. (2004). *Como arqueros al blanco: estudios de bioética*. Madrid: Triacastela.

- Husserl, E. (2002). *Renovación del hombre y la cultura: cinco ensayos*. Rubí: Anthropos.

- Jonas, H. (1995). *El principio de responsabilidad: ensayo de una ética para la civilización tecnológica*. Barcelona: Herder.

- Lefort, C. (2004). *La incertidumbre democrática: ensayos sobre lo político*. Rubí: Anthropos.

- Lévinas, E. (1993). L'humanisme de l'autre homme. València: Eliseu Climent.
- MacIntyre, A. (1987) Tras la virtud. Barcelona: Crítica.
- Marzano, M. (2009). Què és l'ètica aplicada? Cànoves i Samalús: Proteus.
- Nussbaum, M. (2007). Las fronteras de la justicia. Barcelona: Paidós.
- Rawls, J. (1996). El liberalismo político. Barcelona: Crítica.
- Ricoeur, P. (1996). Sí mismo como otro. Madrid: Siglo XXI.
- Rorty, R. (1991). Contingencia, ironía y solidaridad. Barcelona: Paidós.
- Sartre, J. P. (1972). El existencialismo es un humanismo. Buenos Aires: Huascar.
- Scheler, M. (2002). El formalismo en la ética y la ética material de los valores. Madrid: Caparrós.
- Taylor, C. (1996). Fuentes del yo: la construcción de la identidad moderna. Barcelona: Paidós.